

คู่มือการประเมิน อ่าน คิด วิเคราะห์และเขียน

โรงเรียนอนุสรณ์ศุภมาศ

คำนำ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) ได้กำหนดให้ "การอ่าน คิวิเคราะห์และเขียน" เป็นสมรรถนะสำคัญที่ผู้เรียนทุกคนพึงได้รับการพัฒนาและประเมินผล เพื่อให้แน่ใจว่าผู้เรียนมีความสามารถในการรับรู้ข้อมูล ไตร่ตรองด้วยเหตุผล และถ่ายทอดความคิดผ่านการเขียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คู่มือการดำเนินงานการประเมินการอ่าน คิวิเคราะห์และเขียนฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติ สำหรับครูผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนอนุสรณ์ศุภมาศในการวัดและประเมินผลผู้เรียนให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และมีมาตรฐานเดียวกัน เนื้อหาภายในประกอบด้วย นิยามศัพท์ ขอบข่ายสาระ ตัวชี้วัด เกณฑ์การให้คะแนน (Rubrics) รวมถึงแบบฟอร์มการบันทึกผลการประเมินในระดับต่างๆ

คณะผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า คู่มือฉบับนี้จะช่วยอำนวยความสะดวกให้แก่ครูผู้สอนในการปฏิบัติงานด้านการวัดและประเมินผลได้อย่างถูกต้อง ชัดเจน โปร่งใส และยุติธรรม อันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามเป้าหมายของสถานศึกษาต่อไป

สารบัญ

หลักการประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์และเขียน	๑
การประเมิน และเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน.....	๓
ขอบเขตการประเมินและตัวชี้วัดการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน.....	๔
เกณฑ์พิจารณาสรุปผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน.....	๕
เกณฑ์การตัดสินคุณภาพการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน.....	๖
แนวทางการแก้ไขผู้เรียนกรณีไม่ผ่านเกณฑ์	๗
การรายงานผล	๗

การประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์และเขียนของผู้เรียนสำหรับครูผู้สอน

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

โรงเรียนอนุสรณ์ศุภมาศ

ในปัจจุบันปัญหาของการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนของนักเรียนไทยทวีความรุนแรงมากขึ้น ด้วย ความรวดเร็วในการใช้ชีวิต รวมทั้งการรับข่าวสารข้อมูลทางโลกออนไลน์ ที่ขาดการคิดวิเคราะห์ ไตร่ตรอง ใน ข้อมูลข่าวสารนั้นจนเกิดการสื่อสารที่ขาดความเข้าใจที่ชัดเจน นำไปสู่การถ่ายทอดที่ขาดประสิทธิภาพ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช ๒๕๕๑ จึงได้กำหนดแนวทางการพัฒนาผู้เรียนให้มีความเป็นเลิศทางด้านทักษะการอ่าน แล้วสามารถนำไปสู่กระบวนการคิดทั้งในมิติของการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ หรือการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อให้สารที่ได้รับจากการอ่านเกิดการตกผลึก มีเหตุผลประกอบ จนสามารถนำไปเขียน หรือเล่าเรื่องราวให้ผู้อื่นเข้าใจได้อย่างมีประสิทธิภาพถูกต้องตามหลักการเชิงตรรกะ

ความหมาย

การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน เป็นการประเมินศักยภาพของผู้เรียนในการอ่าน จาก หนังสือ เอกสาร และสื่อต่างๆ เพื่อหาความรู้ เพิ่มพูนประสบการณ์ เพื่อความสุนทรีย์และประยุกต์ใช้ แล้วนำมาคิดวิเคราะห์เนื้อหาสาระที่อ่าน นำไปสู่การแสดงความคิดเห็น การสังเคราะห์สร้างสรรค์ การแก้ปัญหาในเรื่องต่าง ๆ และถ่ายทอดความคิดนั้นด้วยการเขียนที่มีสำนวนภาษาถูกต้อง มีเหตุผลและลำดับขั้นตอนในการนำเสนอ สามารถสร้างความเข้าใจแก่ผู้อ่านได้อย่างชัดเจนตามระดับความสามารถในแต่ละระดับชั้น

หลักการประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์และเขียน

๑. ประเมินเพื่อการปรับปรุงพัฒนาผู้เรียนและประเมินเพื่อการตัดสินการเลื่อนชั้นและจบการศึกษาระดับต่าง ๆ
๒. ใช้วิธีการประเมินที่หลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสได้แสดงออกซึ่งความสามารถดังกล่าวอย่าง เต็มตามศักยภาพและความเชื่อมั่นจากการประเมินที่ได้
๓. การกำหนดภาระงานให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติควรสอดคล้องกับขอบเขตและประเด็นการประเมินที่กำหนด
๔. ใช้รูปแบบ วิธีการประเมินและเกณฑ์การประเมินที่ได้จากการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง
๕. การสรุปผลการประเมินเพื่อรายงาน เน้นการรายงานคุณภาพของความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน เป็น ๔ ระดับ คือ ดีเยี่ยม ดี ผ่าน และไม่ผ่าน

รูปแบบประเมินความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน

การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน เป็นเงื่อนไขสำคัญประการหนึ่งที่ผู้เรียนทุกคนจะต้อง ได้รับการประเมินให้ผ่านเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด จึงจะได้รับการตัดสินให้ผ่านการเลื่อนชั้น และผ่าน การศึกษาแต่ละระดับการศึกษา ซึ่งถือเป็นมาตรการสำคัญอย่างหนึ่งในการพัฒนาและยกระดับคุณภาพ การศึกษาที่จะช่วยผู้เรียนทุกคนให้ได้รับการฝึกฝนให้มีความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน โดย สถานศึกษาอาจเลือกรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งหรือหลายรูปแบบในการประเมินไปใช้ให้เหมาะสมกับสภาพและบริบทของโรงเรียน

รูปแบบที่ ๑ การบูรณาการตัวชี้วัดของการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนร่วมกับการประเมินผลกลุ่มสาระการเรียนรู้ ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้

สถานศึกษาสำรวจตรวจสอบว่าตัวชี้วัดในการประเมินความสามารถการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน มีอยู่ในหน่วยการเรียนรู้ของแต่ละรายวิชาใดบ้าง หากยังไม่มีหรือมีเล็กน้อยให้นำเข้าไปบูรณาการในหน่วยการเรียนรู้หรือแผนการเรียนรู้ของรายวิชานั้น เมื่อนำหน่วยการเรียนรู้ไปจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผลการประเมิน การเรียนรู้ของผู้เรียนที่เป็นผลงานในรายวิชานั้น นับเป็นผลการประเมินความสามารถการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนด้วย หากมีการวางแผนกำหนดหน่วยการเรียนรู้ของแต่ละรายวิชาในแต่ละปี (ระดับประถมศึกษา) แต่ละภาคเรียน (ระดับมัธยมศึกษา) ให้มีการกระจายตัวชี้วัดลงทุกรายวิชา ในสัดส่วนที่เพียงพอและมีผลงาน ปรากฏชัดเจน เป็นตัวแทนความสามารถในการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน ได้ตามเกณฑ์การ ประเมินที่สถานศึกษากำหนด แล้วนำผลการประเมินทั้ง ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ไปสรุปในภาพรวมเป็นผลการ ประเมินความสามารถการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน รายปี/รายภาค โดยอาศัยค่าสถิติที่เหมาะสม เช่น ฐาน นิยม (Mode) หรือ ค่าเฉลี่ย (Mean) เป็นต้น

รูปแบบที่ ๒ การใช้เครื่องมือหรือแบบทดสอบประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน

สถานศึกษาสามารถที่จะสร้างและพัฒนาแบบทดสอบตามตัวชี้วัดการประเมินความสามารถการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนได้โดยใช้กระบวนการสร้างและพัฒนาแบบทดสอบที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งต้องมั่นใจใน ความเที่ยงตรง (Validity) ความยุติธรรม (Fair) และความเชื่อถือได้ (Reliability) ของแบบทดสอบนั้นๆ ที่จะนำมาประเมินกับผู้เรียนทุกคน หรือติดต่อขอใช้บริการแบบทดสอบมาตรฐานจากหน่วยงานที่ให้บริการ แบบทดสอบมาตรฐานเพื่อประเมินความสามารถการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน เช่น สำนักทดสอบทาง การศึกษาสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นต้น

รูปแบบที่ ๓ การกำหนดโครงการ/กิจกรรมส่งเสริมความสามารถการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนให้ ผู้เรียนปฏิบัติโดยเฉพาะ

ศึกษาตัวชี้วัด ขอบเขต เกณฑ์และแนวการให้คะแนน (Rubric) ของการประเมินความสามารถ การอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน แล้วจัดทำโครงการ/กิจกรรมให้ผู้เรียนปฏิบัติเป็นกลุ่ม หรือเป็นรายบุคคล หรือการมอบหมายให้ผู้เรียนไปศึกษาค้นคว้าแล้วเขียนเป็นรายงาน เกี่ยวกับการอ่าน การคิดวิเคราะห์และการเขียนหรือรวบรวมและนำเสนอในรูปแบบของแฟ้มสะสมงาน เพื่อประเมินศักยภาพของผู้เรียนในการอ่าน หนังสือ เอกสาร และ

สื่อต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง คล่องแคล่ว แล้วนำมาคิดสรุปเป็นความรู้ความเข้าใจ สามารถคิดวิเคราะห์เนื้อหาสาระของเรื่องที่อ่านนำไปสู่การสังเคราะห์สร้างสรรค์และแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ และถ่ายทอดความคิดเหล่านั้นด้วยการเขียนสื่อความที่สะท้อนถึงสติปัญญา ความรู้ความเข้าใจ ความสามารถ ในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ แก้ปัญหาและสร้างสรรค์จินตนาการอย่างเหมาะสมและมีคุณค่า เช่น โครงการ รักอ่าน รักการเขียน เป็นต้น

รูปแบบที่ ๔ การบูรณาการตัวชี้วัดการประเมินความสามารถการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ร่วมกับการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ศึกษาตัวชี้วัด ขอบเขต เกณฑ์และแนวการให้คะแนน (Rubric) ของการประเมินความสามารถการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน แล้วบูรณาการเข้ากับแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน นำแผนการจัดกิจกรรม ไปสู่การปฏิบัติ และประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมตามภาระงานที่ได้เรียนรู้ ผลงานที่เกี่ยวข้องกับการ ประเมินความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนตามกิจกรรม นับเป็นผลการประเมินที่นำข้อมูลมา ตัดสินผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนได้ โดยนำไปเทียบกับเกณฑ์และแนวทางการให้คะแนน (Rubric) ตามที่สถานศึกษากำหนด

การประเมิน และเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

การอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนเป็นการแสดงความสามารถในภาพรวมที่ต่อเนื่องกัน โดยเริ่มด้วย การอ่าน การคิดวิเคราะห์จากสาระที่อ่าน และเขียนสะท้อนความคิดที่ได้จากการอ่าน ดังนั้น จึงเป็นหน้าที่ ของครูที่ต้องจัด กิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้วิธีการอ่านอย่างมีจุดมุ่งหมาย สามารถคิดวิเคราะห์ เรื่องที่อ่าน และนำมา เขียนสื่อความให้ผู้อื่นเข้าใจได้ ดังนั้น ถ้าครูต้องการทราบว่าผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนตามตัวชี้วัดของแต่ละระดับชั้นหรือไม่จำเป็นต้องประเมินจากผลงานที่ เกิดจากการเขียน เพราะผลงานการเขียนจะเป็นผลผลิตขั้นสุดท้ายที่ปรากฏให้เห็นโดยคำนึงถึงประเด็นสำคัญ ดังนี้

๑. การกำหนดลักษณะภาระงาน สื่อที่ครูกำหนดหรือให้ผู้เรียนเลือกอ่านต้องเป็นสื่อที่สอดคล้องกับขอบเขตการประเมินตามตัวชี้วัดในแต่ละระดับชั้น การกำหนดเงื่อนไขของภาระงานต้องตรงประเด็นการตรวจสอบและการใช้ประเด็นคำถามต้องกระตุ้นให้ผู้เรียนได้แสดงออกถึงความรู้ความเข้าใจ ความคิด เกี่ยวกับสิ่งที่อ่านและสามารถถ่ายทอดความคิดของตนเองด้วยการเขียน

๒. วิธีการและเครื่องมือประเมิน เน้นให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง เปิดโอกาส ให้ผู้เรียนประเมินตนเอง เพื่อประเมินโดยการพูดคุย ถาม ตอบปากเปล่า การตรวจผลงาน หรือการทดสอบโดยการสอบข้อเขียน

๓. การให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อเป็นการปรับปรุงพัฒนา และดูความก้าวหน้า ปัญหาอุปสรรคในการเรียนของผู้เรียน โดยเน้นการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ (Assessment for Learning) มากกว่าการประเมินเพื่อสรุปผลการเรียน (Assessment of Learning) ในการประเมินผลงานการเขียนครูต้องกำหนดเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพให้สอดคล้องกับภาระ งาน และครอบคลุมตัวชี้วัดที่แสดงถึงความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน

ขอบเขตการประเมินและตัวชี้วัดการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓

ขอบเขตการประเมิน

การอ่านจากสื่อสิ่งพิมพ์ และ/หรือสื่อประเภทต่าง ๆ ที่ให้ความเพลิดเพลิน ความรู้ ประสบการณ์และมีประเด็นให้คิดและเขียนบรรยาย ถ่ายทอดประเด็นที่คิดด้วยภาษาที่ถูกต้องเหมาะสม เช่น อ่านสาระความรู้ที่นำเสนออย่างสนใจ นิยาย เรื่องสั้น นิทาน นิยายปรัมปรา

ตัวชี้วัดความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน

๑. สามารถอ่านและหาประสบการณ์จากสื่อที่หลากหลาย
๒. สามารถจับประเด็นสำคัญ ข้อเท็จจริง ความคิดเห็นเรื่องที่อ่าน
๓. สามารถเปรียบเทียบแง่มุมต่าง ๆ เช่น ข้อดี ข้อเสีย ประโยชน์ โทษ ความเหมาะสม ไม่เหมาะสม
๔. สามารถแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องที่อ่าน โดยมีเหตุผลประกอบ
๕. สามารถถ่ายทอดความคิดเห็น ความรู้สึกจากเรื่องที่อ่านโดยการเขียน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖

ขอบเขตการประเมิน

การอ่านจากสื่อสิ่งพิมพ์ และ/หรือสื่อประเภทต่าง ๆ ที่ให้ข้อมูลสารสนเทศ ความรู้ ประสบการณ์ที่เอื้อให้ผู้อ่านนำไปคิดวิเคราะห์ แสดงความคิดเห็น ตัดสินใจ แก้ปัญหา และถ่ายทอดโดยการเขียนเป็นความเรียงเชิงสร้างสรรค์ด้วยถ้อยคำภาษาที่ถูกต้องชัดเจน เช่น อ่านหนังสือพิมพ์ วารสาร หนังสือเรียน บทความสุนทรพจน์ คำแนะนำ คำเตือน

ตัวชี้วัดความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน

๑. สามารถอ่านเพื่อหาข้อมูลสารสนเทศเสริมประสบการณ์จากสื่อประเภทต่าง ๆ
๒. สามารถจับประเด็นสำคัญ เปรียบเทียบ เชื่อมโยงความเป็นเหตุเป็นผลจากเรื่องที่อ่าน
๓. สามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของเรื่องราว เหตุการณ์ของเรื่องที่อ่าน
๔. สามารถแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องที่อ่านโดยมีเหตุผลสนับสนุน
๕. สามารถถ่ายทอดความเข้าใจ ความคิดเห็น คุณค่าจากเรื่องที่อ่านโดยการเขียน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓

ขอบเขตการประเมิน

การอ่านจากสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่ให้ข้อมูลสารสนเทศ ข้อคิด ความรู้เกี่ยวกับสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อให้ผู้อ่านนำไปคิดวิเคราะห์ วิจาร์ณ สรุปแนวคิด คุณค่าที่ได้ นำไปประยุกต์ใช้ด้วยวิจาร์ณญาณ และถ่ายทอดเป็นข้อเขียนเชิงสร้างสรรค์หรือรายงานด้วยภาษาที่ถูกต้องเหมาะสม เช่น อ่านหนังสือพิมพ์ วารสาร หนังสือเรียน บทความ สุนทรพจน์ คำแนะนำ คำเตือน แผนภูมิ ตาราง แผนที่

ตัวชี้วัดความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน

๑. สามารถคัดสรรสื่อที่ต้องการอ่านเพื่อหาข้อมูลสารสนเทศได้ตามวัตถุประสงค์ สามารถสร้างความเข้าใจและประยุกต์ใช้ความรู้จากการอ่าน
๒. สามารถจับประเด็นสำคัญและประเด็นสนับสนุน ได้แย้ง
๓. สามารถวิเคราะห์ วิจาร์ณ ความสมเหตุสมผล ความน่าเชื่อถือ ลำดับความและความเป็นไปได้ของเรื่อง

ที่อ่าน

๔. สามารถสรุปคุณค่า แนวคิด แง่คิดที่ได้จากการอ่าน

๕. สามารถสรุป อภิปราย ขยายความ แสดงความคิดเห็น โต้แย้ง สนับสนุน โน้มน้าว โดยการเขียนสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ผังความคิด เป็นต้น

เกณฑ์พิจารณาสรุปผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน

ประเมินเป็นรายภาค ให้ครบทั้ง ๕ ตัวชี้วัด ตามแนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนมีโอกาสนในการพัฒนาศักยภาพอย่างต่อเนื่อง แล้วสรุปผลการประเมินเป็นรายภาค/รายปี จากนั้นให้นำผลการประเมินในภาค ปีสุดท้ายของผู้เรียนมาตัดสินผลการประเมินผ่านระดับชั้น (กรณีที่ผลการประเมินภาคสุดท้ายปีสุดท้ายไม่ผ่าน ให้ใช้ผลการประเมินที่ผ่านมาประกอบการพิจารณา)

ให้ผลการประเมินเป็น ๔ ระดับ ดังนี้

๓ หมายถึง ดีเยี่ยม ได้รับการประเมินในระดับ “ดีเยี่ยม” ไม่น้อยกว่า ๓ ตัวชี้วัด และไม่มีตัวชี้วัดใดได้รับผลการประเมินต่ำกว่าระดับ “ดี”

๒ หมายถึง ดี ได้รับการประเมินในระดับ “ดี” ขึ้นไปไม่น้อยกว่า ๓ ตัวชี้วัด และไม่มีตัวชี้วัดใดได้รับผลการประเมินต่ำกว่าระดับ “ผ่าน”

๑ หมายถึง ผ่าน ไม่มีตัวชี้วัดใดได้รับผลการประเมินในระดับ “ไม่ผ่าน

๐ หมายถึง ไม่ผ่าน มีบางตัวชี้วัดได้รับผลการประเมินในระดับ “ไม่ผ่าน”

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน

การประเมินความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนของผู้เรียนเพื่อเลื่อนชั้น และจบ การศึกษา แต่ระดับการศึกษา ตามเกณฑ์ที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ และ สถานศึกษา กำหนด การตัดสินผลการประเมินเพื่อเลื่อนชั้นใช้ผลการประเมินปลายปี ส่วนการตัดสินการจบ ระดับการศึกษา ใช้ผลการประเมินปลายปีสุดท้ายของระดับการศึกษา

การประเมินความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนกำหนดเกณฑ์การตัดสินคุณภาพ การอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนเป็น ๔ ระดับ คือ ดีเยี่ยม ดี ผ่าน และไม่ผ่าน

คุณภาพ	ความหมาย
ดีเยี่ยม	<ul style="list-style-type: none"> - มีผลงานที่แสดงถึงความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนที่มี คุณภาพดีเลิศอยู่เสมอ - มีผลงานที่แสดงถึงความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในสาระสำคัญของเรื่องที่อ่าน และมีทักษะในการคิด วิเคราะห์ และเขียน - มีผลงานที่แสดงถึงความสามารถในการเชื่อมโยงแนวคิด ความคิดรวบ ยอดเรื่องต่าง ๆ - มีผลงานที่แสดงถึงความสามารถและทักษะในการจับประเด็นสำคัญ ของเรื่องที่อ่านและนำไป ประยุกต์ใช้และอธิบายขยายความได้ตาม ระดับชั้น
ดี	<ul style="list-style-type: none"> - มีผลงานที่แสดงถึงความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนที่มี คุณภาพเป็นที่ยอมรับ - มีผลงานที่แสดงถึงความเข้าใจอย่างชัดเจนในสาระสำคัญของเรื่องที่ อ่านและมีทักษะในการคิด วิเคราะห์ และเขียน - มีผลงานที่แสดงถึงความสามารถในการใช้วิธีการแก้ปัญหาอย่างเหมาะสม - มีผลงานที่แสดงถึงความสามารถและทักษะในการจับประเด็นสำคัญของเรื่องที่อ่านและนำไป ประยุกต์ใช้ได้ตามระดับชั้น
ผ่าน	<ul style="list-style-type: none"> - มีผลงานที่แสดงถึงความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนที่มี ข้อบกพร่องบางประการ - มีผลงานที่แสดงถึงความเข้าใจเพียงบางส่วนในสาระสำคัญของเรื่องที่ อ่านและมีทักษะในการคิด วิเคราะห์และเขียน - มีผลงานที่แสดงถึงการเริ่มมีความสามารถและทักษะในการจับประเด็นสำคัญของเรื่องที่อ่านและ การประยุกต์ใช้ได้ตามระดับชั้น
ไม่ผ่าน	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่มีผลงานที่แสดงถึงความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน หรือถ้ามีผลงาน ผลงานนั้น ยังมีข้อบกพร่องที่ต้องได้รับการปรับปรุงแก้ไข หลายประการ - ต้องใช้เวลาในการฝึกทักษะในการจับประเด็น - ยังไม่สามารถจับประเด็นสำคัญของเรื่องที่อ่านได้

แนวทางการแก้ไขผู้เรียนกรณีไม่ผ่านเกณฑ์

ในกรณีที่ผู้เรียนมีผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน อยู่ในระดับไม่ผ่าน ครูผู้สอนและคณะกรรมการประเมินควรเร่งดำเนินการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้เรียนมีความก้าวหน้าในตัวชีวิตที่มีจุดบกพร่อง สมควรได้รับการแก้ไขในระยะเวลาพอสมควร เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และสร้างผลงานที่สะท้อนความสามารถในตัวชีวิตนั้นได้อย่างแท้จริงด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น มอบหมายงานให้ผู้เรียนได้ อ่าน ได้คิด วิเคราะห์จากเรื่องที่อ่าน และสามารถเขียนสื่อความจากเรื่องที่อ่านได้ แล้วประเมินและตัดสิน ผลงานตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดตั้งแต่ระดับ ดีเยี่ยม ดี ผ่าน

ในการพัฒนาและประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนของผู้เรียน ครูผู้สอนสามารถเลือกรูปแบบและวิธีการให้เหมาะสมกับระดับชั้นและศักยภาพของผู้เรียนสอดคล้องกับธรรมชาติของกลุ่มสาระการเรียนรู้และความพร้อมของโรงเรียน โดยสามารถศึกษาและเลือกใช้ได้จากรูปแบบและวิธีการที่นำเสนอซึ่งอาจจะเลือกรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งหรือหลายรูปแบบหรือเลือกบางส่วนของแต่ละรูปแบบมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ในการเลือกใช้ของผู้สอน

การรายงานผล

การรายงานผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน มีจุดมุ่งหมายเพื่อแจ้งคุณภาพของผู้เรียน ด้านการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ให้ผู้เรียน ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้องทราบเป็นระยะๆ เพื่อใช้เป็น ข้อมูลในการปรับปรุงแก้ไข ส่งเสริม และพัฒนาผู้เรียนตลอดจนใช้เป็นข้อมูลของสถานศึกษาในการกำหนดนโยบาย วางแผนในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในการรายงานผลนั้นสถานศึกษาต้องรายงานให้ครอบคลุมทั้ง ๕ ตัวชีวิต โดยจะรายงานผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนเมื่อสิ้นปีการศึกษา เพื่อนำผลการรายงานไปใช้ในการพัฒนาปรับปรุงผู้เรียนในภาคเรียนและปีการศึกษาต่อไป